

References

1. Barkley, E. F., Cross, K. P., & Major, C. H. (2005). Collaborative learning techniques: A handbook for college faculty. San Francisco; Jossey-Bass Publishers.
2. Galton, M. and Williamson, J., (1992), "Group Work in the Primary Classroom", London: Routledge.
3. Croll, P. and Hastings, N., (1996), "Effective Primary Teaching", London: David Fulton.
4. Fiechtner, S. B., & Davis, E. A. (1992). Why some groups fail: A survey of students' experiences with learning groups. In A. Goodsell, M. Maher, V. Tinto, and Associates (eds.), Collaborative Learning: A Sourcebook for Higher Education. University Park: National Center on Postsecondary Teaching, Learning, and Assessment, Pennsylvania State University.
5. Murphy, K. L., Mahoney, S. E., Chen, C. Y., Mendoza-Diaz, N. V. & Yang, X. (2005). A constructivist model of mentoring, coaching, and facilitating online discussion. Distance Education, 26(3), 341–366.
6. Cullingford, C., (1995), "The Effective Teacher", London: Cassell.

Ігор Гурський

ТИПОЛОГІЯ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ

Сучасна політична лінгвістика демонструє зростаючий інтерес до вивчення політичних текстів, оскільки саме цей текстовий різновид слугує ключовим інструментом, який уможливорює досягнення цілей, поставлених політиком. З огляду на це, ми можемо стверджувати, що в політичному тексті знаходять своє відображення «замасковані» тактики та стратегії, які є своєрідними «каталізаторами», які покликані розкрити його переконуючий потенціал.

У цілому, дослідження політичних промов здійснюється крізь призму просодичних характеристик, структурних особливостей, мовностилістичних ознак та їхнього функціонального призначення. Окресленню характерних ознак політичної промови було присвячено дослідження О. Куценко, Р. Слобоженко. Мовностилістичні ознаки політичних промов були об'єктом спеціального вивчення у праці І. Лосевої. Вивчення просодичних засобів організації точки зору у політичній промові ми можемо простежити в дослідженнях О. Алексієвець, О. Падалки.

У контексті дослідження типології політичних промов значну увагу слід приділити дефініції означеного різновиду тексту. Дослідники О. Куценко та Р. Слобоженко наповнюють термін «політична промова» таким змістом: «...заздалегідь підготовлений гостро політичний виступ з

позитивними чи негативними оцінками, конкретними фактами, викладеними планами та перспективами...» [1]. Крім того, науковці підкреслюють, що політична промова розглядається, як: «...публічна спроба переконати аудиторію в доцільності певної ідеї, заходів, дій» [1]. Відтак, ми можемо впевнено стверджувати, що політична промова є типом тексту, в якому здійснюється висвітлення оцінок, ставлень, фактів, планів та перспектив не лише із інформувальною ціллю, але й із переконливою заради досягнення свідомого впливу на цільову аудиторію та отримання потрібної мовцю суспільно-політичної реакції.

У дослідженні, присвяченому просодичним характеристикам політичної промови, український науковець О. Падалка наголошує на комплексності політичної промови [2, с. 66]. Крім того, дослідниця підкреслює, що серед широкого розмаїття виокремлених груп політичних текстів, візуалізованих нами на рис. 1, політична промова відноситься до інформативно-персуазивних текстів.

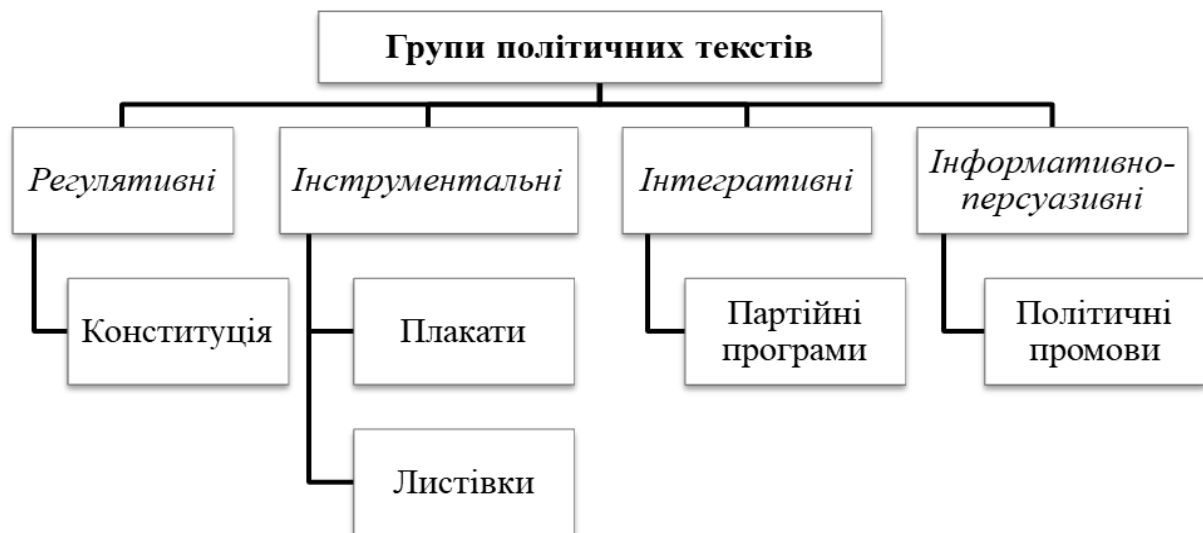

Рис. 1. Групи політичних текстів (за виконуваними функціями)

Як зазначає український науковець О. Алексієвець, політичну промову вирізняють такі лінгвостилістичні параметри: «...аргументативний характер розгортання тексту, об'єктно-суб'єктний спосіб організації інформації, відверта авторська інтенція, безпосередня й постійна апеляція до адресата...» [3, с. 20]. Ми схильні до думки, що означені параметри дозволяють трансформувати усний публічний виступ-монолог у структурно-композиційну та змістовно завершену форму мовленнєвого оформлення інтенцій політичного діяча, який прагне на основі орієнтації на цільову аудиторію слухачів, репрезентувати широкий спектр назрілих питань у різних сферах суспільного життя та, логічно обґрунтувавши свою позицію із оцінкою ризиків, продемонструвати своє вміння втілювати

доцільні, виважені ідеї в життя із використанням комплексного ланцюжка аргументів, які націлені на обґрунтування запропонованих ідей.

На особливу увагу заслуговує типологія політичних промов, висвітлена в дослідженні О. Падалки [2, с. 67], яку ми візуалізували за допомогою рис. 2. Уважаємо за доцільне зупинитися на ключових вирізняючих рисах означених типів політичних промов.

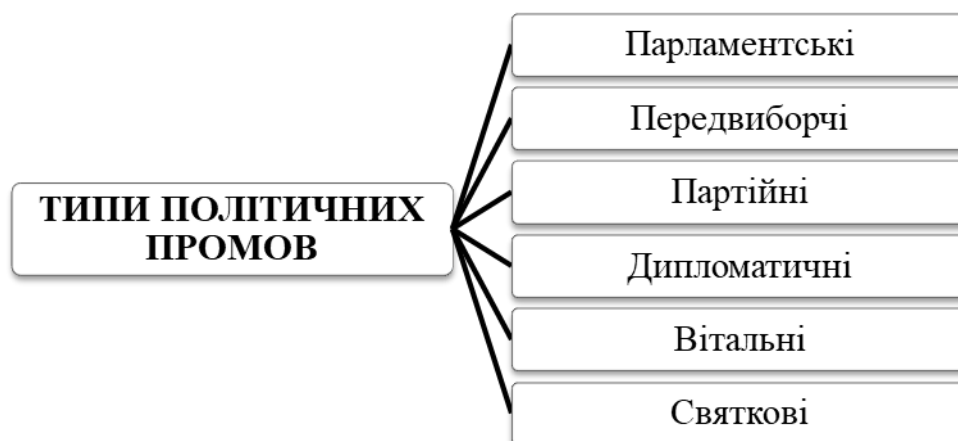

Рис. 2. Типологія політичних промов

Парламентські промови вирізняються фокусуванням уваги на ступені правильності будь-якої окресленої мовцем дії. Передвиборчі промови трактуються в якості ефективного інструменту утримання влади політичним діячем. Партійні промови зорієнтовані здебільшого на висування та пропаганду широкого спектру ідей та цілей. Дипломатичні промови не мають на меті створення заперечень із боку слухачів [2, с. 67].

Вітальні промови розглядаються в якості популяризації виголошених мовцем цілей та завдань. Святкові промови слугують формою вираження загальних цінностей, поглядів та вирізняються ритуальним характером [2, с. 67].

Беручи до уваги дослідження науковців М. Мілової та М. Стеценка [4], яке присвячене вивченню тронних промов як символічного ресурсу влади, вважаємо за доцільне охарактеризувати їхні особливості. Як правило, тронна промова являє собою процедуру, під час якої монарх, або його представник виголошує підготовлене звернення перед парламентом, який зібрався в повному складі, із метою представлення програми діяльності уряду на поточний рік, окреслює коло питань, які потребують вирішення та означає загальні контури положення державних справ і політики в цілому.

Підбиваючи підсумки, відзначимо, що публічний виступ політичного діяча пронизаний ідеями боротьби за владу, що накладає свій відбиток на мовностилістичні особливості тексту. Існує 6 основних типів політичних

промов, кожен із яких вирізняється характерною особливістю, але усі типи об'єднані загальним призначенням – розкрити мовну особистість політика.

Перспективи подальших наукових розвідок ми вбачаємо в детальному аналізі лексико-фразеологічних особливостей політичних промов та їхньої ролі в моделюванні комунікативних портретів сучасних політиків. Назріваюча необхідність у встановленні саме такого ракурсу дослідження зумовлюється тим, що лексичне оформлення політичної промови дозволяє зазирнути до світу прихованих інтенцій політика та підібрати правильний «логін» та «пароль» із метою розкодування незвіданих загадок мовної особистості політичного діяча.

Список використаних джерел

1. Куценко О. В. Особливості англійських політичних промов / О. В. Куценко, Р. А. Слобоженко // Інтелектуальна та емоційна складові навчання іноземних мов: новітні тенденції і завдання для вищої школи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 3 червня 2016). – Київ, 2016. – С. 166–174.
2. Падалка О. В. Політична промова та її просодичні характеристики / Падалка О. В. // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. – 2012. – № 6(231). – С. 66–69.
3. Алексієвець О. М. Просодичні засоби організації точки зору у політичній промові / О. М. Алексієвець // Сучасні тенденції фонетичних досліджень: збірник матеріалів Круглого столу (Київ, 12 травня 2017). – Київ, 2017. – С. 19–22.
4. Мілова М. І. «Тронні промови» як символічний ресурс влади: український контекст / Мілова М. І., Стеценко М. Р. // Політичне життя. – 2017. – № 1–2. – С. 68–73.

*Наталія Гусейнова,
Наталія Рудакова*

ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЙ СЕМЮЕЛЯ ХАНТІНГТОНА ТА ФРЕНСІСА ФУКУЯМИ

Наразі існує значний інтерес до можливих варіантів розвитку світового порядку. Витоки, виникнення, підйом, взаємодію, досягнення, занепад та падіння цивілізацій докладно вивчалися видатними філософами, соціологами, істориками і антропологами, серед яких були: Ф. Бродель, І. Валлерстайн, М. Вебер, М. Я. Данилевський, Е. Дюркгайм, А. Тойнбі, О. Шпенглер, К. Ясперс та ін.

Праці та філософські погляди американських політологів Семюеля